

FFORWM CYNGOR TREF A CHYMUNED - DYDD LLUN, 15 CHWEFROR 2021

COFNODION CYFARFOD Y FFORWM CYNGOR TREF A CHYMUNED A GYNHALIWDYD O BELL TRWY MICROSOFT TEAMS, DYDD LLUN, 15 CHWEFROR 2021, AM 16:00

Presennol

Y Cyngorydd HJ David – Cadeirydd

JPD Blundell	Cllr S Dendy	DK Edwards	B Jones
CE Smith	SG Smith	JH Tildesley MBE	SR Vidal
KJ Watts	RE Young		

Ymddiheuriadau am Absenoldeb

B Sedgebeer

Swyddogion:

Nicola Bunston	Rheolwr Ymgynghori, Ymgysylltu a Chydraddoldeb
Mark Galvin	Uwch Swyddog Gwasanaethau Democrataidd - Pwyllgorau
Gill Lewis	Pennaeth Cyllid a Swyddog 151 Dros Dro
Kelly Watson	Prif Swyddog – Gwasanaethau Cyfreithiol, Adnoddau Dynol a Rheoleiddio
Delyth Webb	Rheolwr Grwp Adfywio Strategol

200. **DATGANIADAU O FUDDIANT**

Dim.

201. **CADARNHAU COFNODION**

PENDERFYNWYD: Bod Cofnodion y cyfarfod o'r Fforwm Cyngorau Tref a Chymuned, dyddiedig 26 Hydref 2020, yn cael eu cymeradwyo fel cofnod gwir a chywir.

202. **CANLYNIAD YR YMGYNGHORIAD "PAROD AT Y DYFODOL"**

Cyflwynwyd adroddiad gan y Rheolwr Ymgynghori, Ymgysylltu a Chydraddoldeb, a'i ddiben oedd cyflwyno copi o Ganlyniad yr adroddiad ymgynghori 'Parod at y Dyfodol' a gyflwynwyd i'r Cabinet ar 19 Ionawr 2021, er gwybodaeth i'r Fforwm Cyngorau Tref a Chymuned.

Dywedodd, yn dilyn nifer o flynyddoedd o ostyngiadau mewn cyllid gan lywodraeth ganolog, a phwysau ariannol parhaus, ynghyd â mynd i'r afael ag adferiad ôl-Covid-19, fod pob Cyngor ledled y wlad yn parhau i newid y ffordd y maent yn gweithio a'r gwasanaethau y maent yn eu darparu fel y gallant ymdopi â llai. Mae Cyngor Bwrdeistref Sirol Pen-y-bont ar Ogwr (CBSP) wedi gwneud gostyngiadau o £22 miliwn i'w gyllideb dros y pedair blynedd diwethaf (2017-18 i 2020-21), gyda disgwyliad o ostyngiadau sylweddol pellach yn ofynnol dros y pedair blynedd nesaf.

Cynhaliwyd ymgynghoriad cyhoeddus dros gyfnod o wyth wythnos rhwng 19 Hydref 2020 a 13 Rhagfyr 2020 ar gynigion cyllideb y Cyngor a gynhwyswyd yn ei Strategaeth Ariannol Tymor Canolig (MTFS).

O ran hyn, gofynnwyd i ymatebwyr rannu eu barn ar amrywiaeth o feysydd gan gynnwys:-

- Ymateb i bandemig COVID-19;

FFORWM CYNGOR TREF A CHYMUNED - DYDD LLUN, 15 CHWEFROR 2021

- Busnes a'r economi;
- Iechyd a lles;
- Mynediad cwsmeriaid i Swyddfeydd Dinesig;
- Digiddeiddio;
- Lefelau Treth y Cyngor;
- Y dyfodol.

O fewn adran gefndir yr adroddiad, eglurwyd yr holl ddiulliau ymgynghori a ddilynwyd gyda rhanddeiliaid a sefydliadau/grwpiau eraill a oedd yn cynnwys y Cyngor leuenctid, er mwyn sicrhau bod y broses yn bellgyrhaeddol ac yn cynnwys cynulleidfa mor eang â phosibl, fel bod unigolion a grwpiau yn gallu cael cyfle i ymateb i'r ymgynghoriad.

Cadarnhaodd y Rheolwr Ymgynghori, Ymgysylltu a Chydraddoldeb, a oedd ynghlwm wrth yr adroddiad cwmpasu, fod copi o'r adroddiad i'r Cabinet ar 19 Ionawr 2021 ar Ganlyniad yr Ymgynghoriad 'Parod at y Dyfodol' (yn Atodiad A).

Roedd yr adroddiad ymgynghori amgaeedig (yn Atodiad B), yn nodi'n fanwl y safbwyntiau a fynegwyd gan y rhai a gymerodd ran yn yr ymgynghoriad.

At ei gilydd, roedd y cyngor wedi derbyn 1,831 o ryngweithiadau o gyfuniad o arolygon wedi'u cwblhau, ymgysylltu mewn gwahanol gyfarfodydd, ymgysylltu â'r cyfryngau cymdeithasol a thrwy Banel Dinasyddion yr awdurdod. Oherwydd effaith Covid-19 roedd hyn yn ostyngiad o 5,606 (75%) ar y 7,437 o ryngweithiadau o'r llynedd. Derbyniwyd cyfanswm o 1,421 o ryngweithiadau i'r arolwg, sef gostyngiad o 58% ar arolygon wedi'u cwblhau y llynedd.

Manylwyd ar y gyfradd ymateb, yn ôl dull o ryngweithio, ym mharagraff 4.3 o'r adroddiad.

Nid oedd unrhyw gwestiynau mewn perthynas â'r adroddiad hwn, a oedd at ddibenion gwybodaeth yn unig.

PENDERFYNWYD: Bod y Fforwm Cyngorau Tref a Chymuned wedi derbyn ac ystyried yr adroddiad, ochr yn ochr â'r adroddiadau manwl sydd ynghlwm yn Atodiad A ac Atodiad B.

203. YMGYNGHORIAD UWCHGYNLLUN ADFYWIO CANOL TREF PEN-Y-BONT AR OGWR (RHAGFYR 2020 - MAWRTH 2021) - YMGYSYLLTU Â CHYNGHORAU TREF A CHYMUNED

Cyflwynwyd adroddiad gan y Cyfarwyddwr Corfforaethol – Cymunedau, a'i ddiben oedd hysbysu'r Fforwm Cyngorau Tref a Chymuned o'r Uwchgyllun arfaethedig ar gyfer Canol Tref Pen-y-bont ar Ogwr a hefyd yr ymgynghoriad cyhoeddus, gyda'r nod o sicrhau ymgysylltiad effeithiol â Chynghorau Tref a Chymuned, trigolion lleol a busnesau.

Cefnogwyd yr adroddiad gan gyflwyniad pwynt pŵer gan Ms Shruthi Guruswamy o BDP Consultants, ar y cynigion presennol a chynigion y dyfodol.

Dywedodd Rheolwr y Grŵp – Adfywio Strategol, fod Uwchgyllun Canol Tref Pen-y-bont ar Ogwr wedi'i gomisiynu ym mis Chwefror 2020 gyda'r diben o fod yn ddogfen strategol allweddol i greu sail gydlynol ar gyfer sicrhau cyllid yn y dyfodol, denu buddsoddwyr a chyflawni ystod gynhwysfawr o brosiectau adfywio.

FFORWM CYNGOR TREF A CHYMUNED - DYDD LLUN, 15 CHWEFROR 2021

Penodwyd BDP Consultants a'r tîm is-ymgynghorol ehangach a oedd yn cynnwys Asbri Planning, Cooke and Arkwright a Phil Jones Associates gan Gyngor Bwrdeistref Sirol Pen-y-bont ar Ogwr (CBSP), i baratoi Uwchgyllun Adfywio ar gyfer ac ar ran CBSP ar gyfer canol tref Pen-y-bont ar Ogwr.

Diben y Prif Gynllun oedd sicrhau bod Pen-y-bont ar Ogwr yn adeiladu ar ei chryfderau niferus, fel bod catalydd ar gyfer twf yn y dyfodol sy'n ymgorffori adfywio defnydd cymysg yng nghanol trefi, ochr yn ochr â buddsoddiad diweddar. Fe'i defnyddir fel dogfen gynllunio hirdymor ddeinamig a fydd yn cynnig cynllun damcaniaethol i lywio adfywio a thwf yn y dyfodol. Roedd hefyd yn darparu dadansoddiad, argymhellion a chynigion ar gyfer canol y dref. Mae'n ategu'r Cynllun Datblygu Lleol ac yn adeiladu ar Fframwaith Canol Tref Pen-y-bont ar Ogwr.

Fel rhan o'r gwaith o ddatblygu'r Uwchgyllun, roedd CBSP wedi cynnal proses ymgysylltu helaeth â rhanddeiliaid yn ystod camau cynnar y prosiect. Cynrychiolwyd / ymgorfforwyd y canfyddiadau yn yr Uwchgyllun. Estynnodd CBSP wahoddiad i'r holl randdeiliaid allanol gan gynnwys sefydliadau lleol, tîffeddiawyr, Cyngor Tref Pen-y-bont ar Ogwr, awdurdodau llywodraethol eraill a gweithgorau perthnasol. Hefyd, cynhaliodd BDP weithdy gweledigaethol gydag amrywiaeth o randdeiliaid allanol.

Ar hyn o bryd, roedd ymgynghoriad ar yr Uwchgyllun drafft yn cael ei gynnal, a dywedwyd wrth yr Aelodau.

Amlinellodd Uwchgyllun drafft Canol Tref Pen-y-bont ar Ogwr weledigaeth ar gyfer gofod bywiog y gellir byw ynddo. Mae'r weledigaeth hon yn dwyn ynghyd menter, cyflogaeth, addysg, byw yn y dref, siopa, diwylliant, twristiaeth a lles mewn lleoliad hanesyddol.

Eglurodd ymhellach fod yr ymgynghoriad yn rhoi trosolwg o'r Cynllun a nododd gyfres o brosiectau uchelgeisiol y gellir eu cyflawni. Er mwyn cyflawni'r weledigaeth gyffredinol ac adfywio Canol Tref Pen-y-bont ar Ogwr dros y deng mlynedd nesaf, nodwyd pedair thema gyffredinol:

- Twf;
- Cydnerthedd;
- Lles;
- Hunaniaeth

Mae canol tref Pen-y-bont ar Ogwr yn cynnwys amrywiaeth o ddefnyddiau, sydd wedi bod yn sail i wyth parth datblygu, lle nodwyd 23 o brosiectau perthnasol, ynghyd â nifer o brosiectau ar draws y safle.

Roedd y parthau datblygu yn cynnwys:

- Ardal yr Orsaf Reilffordd
- Bracla, Nolton ac Oldcastle
- Y Craidd Manwerthu
- Caffi a Chwarter Diwylliannol
- Porth y Gogledd
- Glan-yr-afon
- Newcastle
- Sunnyside

Prosiectau allweddol yn yr Uwchgyllun oedd:

- Mynedfa newydd i'r orsaf reilffordd o Heol Tremains a Lôn Llynfi;

FFORWM CYNGOR TREF A CHYMUNED - DYDD LLUN, 15 CHWEFOR 2021

- Gwelliannau i Borth y Gogledd - creu porth clir a deniadol i ganol y dref;
- Adeoli Coleg Pen-y-bont ar Ogwr i ganol y dref;
- Creu canolfan ddiwylliant fel gofod digwyddiadau dan do;
- Sgwâr tref newydd;
- Mwy o fyw yn y dref;
- Gwell mynediad i ganol y dref;
- Cryfhau'r craidd manwerthu; a
- Gwelliannau yn Afon Ogwr ac ar ei hyd

Cadarnhaodd Rheolwr y Grŵp – Adfywio Strategol fod arolwg ymgynghori yn anelu at gael barn cynifer o wahanol bobl a busnesau am y prosiectau, yr opsiynau a'r blaenoriaethau a ffeirir ganddynt, o ran cynigion yr Uwchgyllun yn y dyfodol.

Diolchodd Is-gadeirydd y Fforwm i Ms Guruswamy a chydweithwyr yn CBSP am yr holl waith caled a oedd wedi'i ymrwmo i Uwchgyllun Pen-y-bont ar Ogwr hyd yma. Teimlai fod y cynigion yn y Cynllun yn gyffrous ac y byddent yn rhoi gweledigaeth i Ben-y-bont ar Ogwr yn y dyfodol, gan ei adlewyrchu felly fel tref Sirol, drwy gyfres gydgylltiedig o strategaethau gwahanol yn y dyfodol. Roedd gwaith ar y gweill gyda thirfeddianwyr yn y dref yn ogystal â rhanddeiliaid, gyda'r bwriad o ddilyn dyheadau'r Uwchgyllun a fyddai'n cael ei gefnogi'n ariannol drwy gyllid grant, yn ogystal â thrwy lwybrau eraill. Byddai rhai o nodau ac amcanion yr Uwchgyllun yn rhyddhau rhywfaint o ofod agored amhrisiadwy yn y dref, a oedd yn hanfodol yn y cyfnod hwn o Covid-19. Ychwanegodd y byddai'r Cynllun hefyd yn cynnig cyfleoedd ar gyfer addysg bellach ac uwch i ganol y dref, ar safle Gorsaf Heddlu Cheapside.

Nododd Aelod fod nifer o brosiectau gwahanol wedi'u clustnodi yng Nghynllun Meistr Pen-y-bont ar Ogwr, h.y. cyfanswm o tua 23 ac yn ddi-os byddai'r rhain yn cael eu datblygu fesul cam. Gofynnodd pa mor hir ar ôl i'r ymgynghoriad ddod i ben y byddai cyn i'r gwaith ddechrau ac a oedd unrhyw un o brosiectau'r Uwchgylluniau wedi'i ystyried yn nhrefn blaenoriaeth.

Dywedodd Rheolwr y Grŵp – Adfywio Strategol fod ymgynghoriadau'n mynd rhagddynt gyda Llywodraeth Cymru a phartneriaid allweddol eraill, er enghraifft roedd tirfeddianwyr yn y dref a phrosiectau fel lleoli'r Coleg i ganol y dref yn gynnig realistig nad oedd yn rhy bell i ffwrdd. Roedd rhywfaint o gyllid ar gael i ariannu'r Uwchgyllun yn 2021-22 ar gyfer hyn ac roedd trafodaethau ar waith gyda Choleg Pen-y-bont ar Ogwr ar hyn o bryd. Nid oedd cynigion yr orsaf drenau mor bell i ffwrdd â hynny ychwaith, gan fod cyllid ar gael hefyd i wneud gwaith yno. Roedd y Cyngor a'i bartneriaid yn ymgynghori â Thrafnidiaeth Cymru a Network Rail mewn perthynas â'r cynnig prosiect penodol hwn, meddai. Roedd cyllid ar raddfa lai hefyd ar gael ar hyn o bryd, er mwyn 'gwyrrddio' canol y dref ac ar gyfer gwelliannau i eiddo ar raddfa lai.

Gofynnodd Aelod beth oedd cyfanswm y gost a amcangyfrifwyd i gefnogi'r holl brosiectau arfaethedig o fewn Uwchgyllun Pen-y-bont ar Ogwr ac a fyddai unrhyw un ohono'n cael ei ariannu gan Fargen Dinas-Ranbarth Caerdydd.

Cadarnhaodd yr Arweinydd fod rhai cyfleoedd sy'n gysylltiedig â'r Uwchgyllun wedi cael eu harchwilio'n weithredol gyda'r Fargen Ddinesig, a oedd hefyd wedi bod yn rhan o broses ddatblygu Uwchgyllun Pen-y-bont ar Ogwr.

Adleisiodd Rheolwr y Grŵp – Adfywio Strategol yr uchod, gan ychwanegu bod y gwaith a gynlluniwyd yng Ngorsaf Reilffordd Pen-y-bont ar Ogwr yn cyd-fynd â phrosiect Metro'r Fargen Ddinesig.

FFORWM CYNGOR TREF A CHYMUNED - DYDD LLUN, 15 CHWEFROR 2021

Dywedodd cynrychiolydd o BDP Consultants ei bod yn anodd mesur y dyluniad, caffael tir a chostau perthnasol eraill o amgylch Uwchgynllun Pen-y-bont ar Ogwr ar hyn o bryd ac y byddai'n debygol o newid beth bynnag, wrth i'r Cynllun fynd rhagddo yn y dyfodol.

Gofynnodd Aelod a oedd mentrau teithio Uwchgynllun Pen-y-bont ar Ogwr yn cynnwys unrhyw gynigion hygyrchedd trafndiaeth gwell o Ben-y-bont ar Ogwr i Borthcawl ac i'r gwrthwyneb, er mwyn i bobl allu mwynhau'r gwahanol fathau o ddiwylliant yr oedd gan y ddwy dref hyn i'w cynnig.

Dywedodd yr Arweinydd, fel rhan o brosiect maes parcio Salt Lake ar y cyd ag ideoleg y Fargen Ddinesig ynghylch gwell cysylltiadau teithio, y byddai llwybrau trafndiaeth bysiau yn cael eu cryfhau rhwng Pen-y-bont ar Ogwr a Phorthcawl, Gorsaf Reilffordd Porthcawl a'r Pîl, a'r Pîl a Phen-y-bont ar Ogwr. Ychwanegodd fod gwell cysylltiadau Teithio Llesol hefyd yn cael eu hystyried ledled y Fwrdeistref Sirol.

PENDERFYNWYD: Bod y Fforwm wedi nodi'r adroddiad a'r cyflwyniad cysylltiedig a roddwyd gan BDP Consultants.

204. DEDDF LLYWODRAETH LEOL AC ETHOLIADAU (CYMRU) 2021

Cyflwynwyd adroddiad gan y Prif Weithredwr a gyflwynwyd gan Swyddog Monitro'r Cyngor, er mwyn rhoi'r wybodaeth ddiweddaraf i'r Fforwm Cyngorau Tref a Chymuned am y Bil Llywodraeth Leol ac Etholiadau (Cymru), ynghyd â Chynllun Gweithredu i sicrhau bod y Cyngor yn barod ar gyfer gwahanol elfennau'r Bil a ddaw i rym maes o law.

Esboniodd fod y Senedd wedi pasio'r Bil ar 18 Tachwedd 2020, ac y byddai'n cael Cydsyniad Brenhinol ym mis Ionawr 2021. Yr oedd yn ddarn sylweddol o ddeddfwriaeth a oedd yn cwmpasu nifer o elfennau allweddol o waith.

Cynlluniwyd y dull newydd, fel y'i nodir yn y Bil, i fod yn ddull symlach, hyblyg a arweinir gan y sector o ymdrin â pherfformiad, llywodraethu da a gwella. Y bwriad oedd i Gynghorau fod yn rhagweithiol wrth ystyried sut y dylai prosesau a gweithdrefnau mewnlol newid er mwyn galluogi cynllunio, cyflawni a gwneud penderfyniadau mwy effeithiol er mwyn sbarduno gwell canlyniadau.

I grynhoi, amlinellodd y Swyddog Monitro y byddai'r Bil yn cyflwyno'r canlynol:

- Diwygio Trefniadau Etholiadol ar gyfer llywodraeth leol;
- Pŵer Cymhwysedd Cyffredinol;
- Diwygio cyfranogiad y cyhoedd mewn llywodraeth leol;
- Diwygiadau ynghylch llywodraethu ac arweinyddiaeth ddemocrataidd;
- Diwygio'r drefn perfformiad a llywodraethu;
- Cydweithio; a
- Uno prif gynghorau'n wirfoddol

Rhagwelwyd y byddai'r Bil yn cael Cydsyniad Brenhinol ym mis Ionawr 2021.

Esboniodd y Swyddog Monitro fod darpariaethau 'Dod i Rym' y Bil yn gymhleth, gyda rhai darpariaethau'n dod i rym o fewn dyddiau i Gydsyniad Brenhinol, eraill o fewn misoedd, a'r mwyafrif drwy Offeryn Statudol y Gweinidog. Bydd Llywodraeth Cymru yn datblygu amserlen amlinellol glir ar gyfer gweithredu ar gyfer awdurdodau lleol. Fodd bynnag, byddai'r rhan fwyaf yn dod i rym ar y cyd ag Etholiadau'r Fwrdeistref Sirol ym mis Mai 2022. Ychwanegodd y Swyddog Monitro y byddai sesiynau hyfforddi pwrpasol

FFORWM CYNGOR TREF A CHYMUNED - DYDD LLUN, 15 CHWEFROR 2021

yn cael eu cynnig i'r Cynghorau Tref/Cymuned ar elfennau allweddol o'r Bil, a oedd hefyd yn effeithio ar eu ffyrdd o weithio, ar ddyddiadau priodol yn y dyfodol.

Ynghlwm wrth yr adroddiad yn Atodiad 1, roedd Cynllun Gweithredu i sicrhau bod y Cyngor yn barod ar gyfer cyflwyno'r Bil. Dywedodd wrth gloi y bydd y Cynllun Gweithredu yn cael ei ddiweddarau yn unol â hynny wrth i amrywiol ddarpariaethau'r Bil ddod i rym.

PENDERFYNWYD:

(1) Bod y Fforwm wedi nodi'r adroddiad a'r Cynllun Gweithredu sydd ynghlwm yn Atodiad 1 i'r adroddiad

(2) Nodwyd hefyd y bydd adroddiadau pellach ar elfennau unigol o'r Bil yn cael eu cyflwyno i'r Fforwm maes o law, pe ystyrir bod hynny'n angenrheidiol.

205. EITEMAU BRYD

Nid oedd unrhyw eitemau bryd o ran adroddiadau ysgrifenedig a dderbyniwyd fel y cyfryw gan yr Arweinydd a'r Cadeirydd. Fodd bynnag, gwahoddod y Swyddog Monitro i roi'r wybodaeth ddiweddaraf i'r Fforwm am rywfaint o hyfforddiant arfaethedig a gynlluniwyd ar gyfer y dyfodol agos.

Cadarnhaodd y Swyddog Monitro fod Aelodau CBSP wedi derbyn hyfforddiant Cod Ymddygiad gan ddarparwr allanol yn ddiweddar. Dywedodd ei bod bellach wedi'i chynllunio i ymestyn dwy sesiwn arall o hyn i Gynghorwyr Tref/Cymuned ddiwedd mis Mawrth/dechrau mis Ebrill. Anogodd yr Aelodau i gofrestru ar gyfer yr hyfforddiant hwn, a byddai dyddiadau'n cael eu llunio a'u cyfleu iddynt, yn ystod yr wythnos neu ddwy nesaf.

Daeth y cyfarfod i ben am 18:10